

Estetik Amaçlı Müdahalelere İslâm Dini'nin Bakışı

The View of the Religion of Islam on Interventions for Aesthetic Purposes

Abdullah Akın

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Türkiye,

ORCID: 0000-0002-9337-302X, abdullahakin@comu.edu.tr

Geliş Tarihi: 20/01/2022 – Kabul Tarihi: 18/03/2022

DOI: 10.55205/jocsosa.11202220

ATIF: Akın, A. (2022). Estetik amaçlı müdahalelere İslâm Dini'nin bakışı. *Cihannüma Sosyal Bilimler Akademisi Dergisi*, 1(1), 105-126.

Öz

Estetik amaçlı müdahaleler günümüzde cerrahî tıbbın ve teknolojinin gelişmesiyle giderek yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu cerrahi müdahalelerin bir kısmı yaratılışı değiştirme amacı güdülmeyen, hastalık sebebiyle oluşan ya da fitri olarak anadan doğma gelen bozuklukları gidermek amacıyla yapılmaktadır. Ancak insanların genelinin tıbbî ihtiyaç ve zaruret bulunmadığı halde gençleşme, süslenme, fitratı değiştirme ve karşı cinse benzeme gibi amaçlarla bu müdahalelere yoğun ilgi gösterdikleri görülmektedir. Bu ilginin temelinde hâkim kültürü taklit etme psikolojisinin ve kimlik bunalımlarının yattığı düşünülmektedir. Özellikle ziynet amacıyla yapılan estetik müdahaleler gençler arasında bir moda halini almış durumdadır. Yetişkin kesimde ise tedaviden ziyade daha genç, dinç ve güzel görünme gayesi ve estetik duygusu ile yapılan cerrahi müdahaleler söz konusu olmaktadır. Teknolojinin gelişmesiyle oluşan bu yeni durumlarla ilgili klasik fıkıh kitaplarında özel bir hüküm ve açıklama olmaması tabidir. Ancak günümüzde bazı fetva mecmuaları dışında bu mecrada halâ yeterli akademik çalışmaların yapılmamış olması böyle bir araştırmayı yapmaya sevk eden ana etkenlerden olmuştur. Araştırmada “Tarama Modeli” kullanılarak Asr-ı Saadet’te ve fıkıhın oluştuğu dönemdeki yazılı kaynaklardan toplanan verilerin analizleri yapılarak İslâm Dini’nin bakışı güncele yansıtılmaya gayret edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Estetik, İslâm hukuku, fıtrat, aldatma.

Abstract

Aesthetic interventions have become increasingly common today with the development of surgical medicine and technology. Some of these surgical interventions are performed with the aim of eliminating the disorders that occur due to illness or innately from the mother, without aiming to change the creation. However it is seen that people in general show great interest in these interventions for purposes such as rejuvenation, adornment, changing the nature and resembling the opposite sex, even though there is no medical need or necessity. It is thought that the psychology of imitating the dominant culture and identity crises are the basis of this interest. Aesthetic interventions, especially purpose for trappings, have become a fashion among young people. In the adult segment, on the other hand, surgical interventions are performed with the aim of looking younger, vigorous and beautiful and with a sense of aesthetics rather than treatment. Of course, there is no inconvenience in eliminating the disorders that are caused by the disease or innately come from the mother with surgical interventions, and it cannot be considered within the scope of changing the nature. It is natural that there are no special provisions and explanations in the classical fiqh books about these new situations formed by the development of technology. However, the lack of sufficient academic studies in this medium, except for some fatwa journals, has been one of the main factors that prompted such a research. In the research, by using the "Scan Model", the data collected from the written sources in the Asr-ı Saadet and the period when the fiqh was formed were analyzed and the view of the Islamic Religion was tried to be reflected to the current day.

Keywords: Aesthetics, Islamic law, nature, deception.

GİRİŞ

Estetik kelimesi Yunanca “aisthesis (duyum, algı)” veya “aishanesthai (duyu ile algılamak)” kelimelerinden gelmektedir. Bu kelimenin çağdaş Arapçadaki karşılığı “İlmü’l-cemâl (güzellik bilimi)”dir. Osmanlı’da bu anlamda “İlm-i hüsn” kelimesi kullanılsa da estetiği ifade için daha çok “bediiyat” kelimesi kullanılmış ve bu kelime zamanla yerini estetik kelimesine bırakmıştır (Ayvazoğlu, 2000). Dolayısıyla, güzel ve güzellikle uğraşan bir ilim olan estetik ilmi eskilerin “bediyyat” veya “ilm-i bedayi” dedikleri ilimdir ve daha çok edebiyat, sanat, tasavvuf vb. disiplinlerin konusu olmuştur (Altıntaş, 1998).

Allah Teâlâ kemal sıfatını gereği olarak, kâinatı eşsiz güzellikte ahenkli yaratmış (el-Mülk 67/3-4) ve bu kâinat içerisindeki her şeyi güzel, ölçülü kılmıştır (el-Furkan 25/2, 47; et-Talak 65/3; er-Ra'd 13/8; er-Rahman 55/55; Yunus 10/5). Yüce Allah, bütün mahlûkatın içerisinde halifesi olarak seçtiği insanı, başta akıl olmak üzere çeşitli nimetler, imkânlar ve güzelliklerle donatmıştır (el-Bakara 2/30; el-Beled 90/3-9; el-Mülk 67/23; el-İnfıtâr 82/6-8). Yüce Rabbimiz, insanı en güzel şekilde yarattığı gibi (et-Tîn 95/4; et-Teğâbûn 64/3) müminlere süsü ve güzel rızıkları hem dünyada hem de kıyamet gününde helal kılmış (el-A'râf 7/32) ve müminlerin güzelliklerini korumak için süslenmelerine müsaade etmiştir (en-Nisâ 4/118; Buhârî, "Buyu", 113, 25; "Libas", 86, 96). Güzel giyinme ve süslenme hakkında sorulan bir soru üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.)'in "*şüphesiz ki Allah güzeldir, güzeli sever*" buyurması bu anlamda manidardır (Müslim, "İman", 147).

Güzellik felsefesi ve sanat anlamında duyuşal faaliyetlerin güzel ile alakalı alanını ele alan estetik (Turgay, 2011) İslâm'da ilahi bir değer ve gerçeklik ifade eder. Kur'ân-ı Kerim'de estetik ile ilgili ziynet, güzellik ve süs gibi kavramların yer aldığı görülmektedir. Bu manada Kur'ân-ı Kerim'de Cemal (*Kur'ân-ı Kerîm Meâli*, 2009, en-Nahl 16/6), Cemil (Yusuf 12/18), Latif (Yusuf 12/100), Zine (el-Mülk 67/5), Hüsn, Musavvir (el-Haşr 59/24), Sıbgatullah (el-Bakara 2/138), Bedî' (el-Bakara 2/117) ve Vedud (Hûd 11/90) gibi kavramlar hem Allah Teâlâ'nın sıfatı ve eserinin vasfı hem de insanın estetiğe ve güzelliğe meftun olarak yaratıldığıının delili olarak yer alır.

Uygulanış itibarıyla kadın ve erkeklere göre farklılıklar arz eden estetik müdahaleler genellikle "plastik cerrahi" tarafından gerçekleştirilir. Plastik cerrahinin alt dalları; estetik cerrahi, rekonstrüktif cerrahi (doğuştan gelen uygunsuzlukları düzeltme), yanık cerrahisi ve el cerrahisidir. Bu anlamda yaygın estetik müdahaleler kadınlarda, göğüs büyültme, liposuktion (yağ dokularının alınması), göğüs küçültme, göz kapağı gerdirmesi, burun; erkeklerde, liposuktion, göz kapağı gerdirmesi, burun, yüz ve çene altı gerdirmesi vs. şeklindedir. Estetik müdahaleler hem tedavi amaçlı hem de güzelleşme maksatlı yapılmaktadır. Ancak büyük bir kısmı güzelleşmek

düşüncesiyle yapılmakta, hile, aldatmaya ve karşı cinse benzemeye yönelik amaçlar taşımaktadır. Hâlbuki cerrahi müdahale yapılırken amaç aslı hilkati (yaratılışı), yaşın ve tabiatın icabı oluşan görünümü değiştirmek olmamalıdır.

İslâm Dini genel olarak estetik müdahalelerde, ihtiyaç veya zaruretin bulunmasını ve yaratılışın bozulmamasını esas alır. Tıbbî ihtiyaç ve zaruret olması yanında estetik müdahale yapılırken galip zanna dayanan bir fayda veya yapılmaması durumunda bir zararın bulunması ve bu müdahalenin yerine uygulanabilecek farklı bir tedavi yönteminin de olmaması gerekir (Apaydın vd., 2011). Günümüzde teknoloji ve cerrahî tıbbın gelişmesiyle gelişen ve giderek de yaygınlaşan bu estetik müdahalelerle ilgili kadim fukahanın eserlerinde hususi hükümlerin bulunamayışı pek tabiidir. Bununla birlikte Asr-ı Saadette ve fıkhnın oluştuğu dönemde, süslenme, saç takma, saç boyama, kaş alma, kıl yolma, güzel görünmesi için dişleri törpüleyerek seyrekleştirme gibi estetik müdahalelerle ilgili hadisler ile fakihlerin konu ile ilgili görüşleri aydınlatıcı mahiyettedir. Araştırmada bu kaynaklar ve fetva mecmuaları esas alınarak günümüzde gerçekleştirilen estetik amaçlı müdahalelerin bazı önemlilerinin analizleri yapıp sonuçları sunulmaya gayret edilmiştir.

DÖVME (VEŞM)

Dövmenin insanlık tarihine ilk girişinin şüphesiz ki farklı nedenleri vardır. İlk örneklerine M.Ö. iki bin yıllarına ait Mısır mumyalarında rastlanan dövmenin tarihçesinin çok daha eskilere dayandığı bilinmektedir (Yaran, 1994). Tarihte dövme yaptıрма bazen farklı görünmek, bazen sınıf farkı oluşturmak, bazen de suçluları toplum içinde teşhir etmek düşüncesiyle yapılmıştır. Dövme ilk dönemlerde makyaj, maske (gizlenme, düşman ve rakiplerinden korunmak için kalkan), yüz ve beden boyaması olarak kendini göstermiştir. Kimi zaman da dini ayinler, nazar ve tılsımla ilgili olarak dövme yaptırılmıştır (Yaran, 1994). Yahudilik inancında dövme kesin yasaktır (*Kitabı Mukaddes Eski ve Yeni Ahit*, 1958, Levililer 19:28). Hristiyanlık inancında da dövme yasaklanmıştır. Buna rağmen hac için Kudüs'e giden bazı Hristiyanlar kollarına, omuzlarına vs. azalarına haç

veya İsa adını dövürmüşlerse de sonraki dönemlerde bu uygulamalar kalkmıştır.

Arapça karşılığı “veşm” olan dövme Hz. Peygamber döneminde Cahiliye âdeti olarak - bugün de olduğu gibi - daha çok kadınlar arasında yaygındı. Dövme ile ilgili hadislerin birinde dövme yapan ve yaptıran kadınlara Allah’ın lanet ettiğinin bildirilmesi bu yüzden olsa gerektir (Buhârî, “Libâs”, 87; Müslim “Libâs”, 119-120). Yoksa dövme yasağı hem kadın hem erkekleri kapsamaktadır. Hz. Peygamber Ebu Cuhayfe (r.a.) rivayetiyle gelen bir başka hadisinde bu laneti genel olarak da ifade etmiştir (Buhârî, “Buyu”, 113, 25, “Libas”, 86, 96; Ebû Dâvûd, “Buyu”, 65). Hz. Peygamber’in dövme yapan ve yaptıranın Allah tarafından lanetlendiğini bildirmesi İslâm âlimleri tarafından o fiilin haram olduğunun delili olarak kabul edilmiştir (Askalânî, 1986, 12/143-144; Şevkani, 1971, 5-6/ 214-216; eş-Şirbini, 2009, 1/129).

Kökeni eski çağlara dayanan ve bir cahiliye âdeti olan dövme hem sağlık açısından zararlı olması hem de dikkat çekmek, daha güzel görünmek maksadıyla salim fitratı değiştirmesi bakımından caiz görülmemiştir (Fetvalar, 2019). Dolayısıyla dinimiz insanın güzelliğine güzellik katması için süslenmesine izin vermesine rağmen (el-A’râf 7/32; Müslim, “İman”, 147), insanın yaratılışından gelen salim fitratını değiştirmeyi yasaklamıştır (Buhârî, “Libâs”, 86, 96). Yüce Allah bu yasağı ifade ettiği Nisâ suresi 119. ayetinde, Allah’ı bırakıp şeytanı dost edinenlerin şeytanın emretmesiyle Allah’ın yaratışını değiştireceklerini bildirmiştir. Elmalılı Hamdi Yazır, ayette geçen yaratılışı değiştirmeyi tefsir ederken, *“Yaratmanın şeklini ve sıfatını değiştirerek yüzünü değiştirecekler, yaratılışının olgunluğuna götürecek yerde bozacaklar, çığırından çıkaracaklardır”* diye açıklamaktadır (Yazır, 1979, 3/1472-1473).

Dövme ilkel zamanlarda derinin üzerinde bitişik küçük delikler açıp bu deliklere mürekkep, çivit, sürme vb. boya maddeleri doldurularak yapılmıştır. Yanı sıra tırnak yahut bıçak ile vücutta derin yarıklar oluşturup, yanıcı maddelerle yakmak suretiyle de yapılanları vardı (Yaran, 1994). Günümüzde dövme malzemeleri sivri uçlu iğne ve benzeri yöntemlerle deri altına yerleştirilir ve çeşitli şekil ve desenler oluşturulur. Bunların bir kısmı

belirli bir zaman süresinde kendiliğinden yok olabilir. Fakat dayanıklı materyallerden yapılan dövme ölünceye kadar varlığını sürdürebilir.

İmam Nevevî bu tür yapılan dövmenin vücut sağlığını tehlikeye düşürmediği müddetçe giderilmesi gerektiğini ifade eder. Eğer sildirmek dövme yaptıranın sağlığına zarar verecek veya vücut bütünlüğünde çirkin bir görünüm bırakacaksa tövbe edip Allah Teâlâ'dan af dileyerek günahından kurtulmayı ümit etmesi gerekir (Nevevi, 1349, 14/106). Ancak Şafî mezhebine bağlı âlimler başta olmak üzere bazı âlimler dövme yaptırıldıktan sonra dövme zemininde toplanan kanı necis gördükleri için dövmeyi sildirmenin vacip olduğunu ileri sürmüşlerdir (Apaydın vd., 2011).

Günümüzde farklı bir dövme çeşidi de elektronik dövmedir. Mürekkep, iğne kullanmadan ve deriyi delmeden yapılan elektronik dövme plastik bir tabaka üzerine basılıp deriye uygulanır ve deride ince lastik bir tabaka bırakır. Elektronik dövme gusül ve abdeste problem oluşturmaması nedeniyle caiz görülmemiştir. Hz. Peygamber, dövme gibi güzel görünmek için dişleri törpüleyerek seyrekletmeyi de salim fitratı değiştirme olarak değerlendirmiş hem yapan hem de yaptıranların Allah'ın rahmetinden uzak olduklarını bildirmiştir (Ebu Dâvûd, "Tereccul", 5; Buhârî, "Libâs", 83-87; Müslim, "Libâs", 119-120). Bu nedenle ulema herhangi bir tedavi zarureti hasıl olmadıkça, estetik amaçla dişleri seyrekletmeyi hilkati değiştirme olarak kabul etmişler ve cevaz vermemişlerdir (Apaydın vd., 2011).

KÜPE, PIERCİNG VE HIZMA

İnsanların genelde kulaklarına takmış oldukları süs/takı eşyalarının tümünü küpe adı altında toplamak mümkündür. Binlerce yıldır insanların süs veya tılsım amacıyla kulaklarına bir şeyler taktıkları bilinmektedir. Küpe, toplumlarda farklı farklı amaçlarla hem bayanlar hem de erkekler tarafından takılmıştır. İslâm'da salim fitratı bozmadan süslenmek caizdir (el-Araf 7/32). Yüce Allah tarafından en güzel örnek olarak gösterilen (el-Ahzâb 33/21) Hz. Peygamber süslenmiş ve ziynet eşyası olarak gümüş yüzük takmıştır. Yine sahabe kadınları ve erkekleri de meşru daire içerisinde süslenmiş ve takı takmışlardır.

İslâm, erkeğin ve kadının şahsiyetinin sağlıklı oluşabilmesi için temel ilkeler vaz' etmiştir. Bu temel ilkelerin başında, dinî kimliği korumak başka dinleri ve kavimleri taklit etmeme ve benzemekten kaçınma ile erkeğin kadına, kadının da erkeğe benzeme yasağı gelmektedir. Dinî kimliği koruma temel ilkesinin en güzel örneklerinden biri, Hz. Peygamber'in Hicret'ten sonra Medine'de kutlanan Nevruz ve Mehricân günlerinin yerine Kurban ve Ramazan bayramlarını ikame etmesidir (Ebû Dâvûd, "Salat", 39). Hz. Peygamber bu bayramların, Müslümanların kimliklerini etkileyebileceğini gördüğü için değiştirmiştir. Bununla birlikte Hz. Peygamber gelecekte ümmetinin gayrimüslimlerin hayat tarzını hiç düşünmeden taklit edeceklerini haber vermiş ve uyarmıştır (Buhârî, "İtisâm", 14; Müslim, "İlim", 6). İslâm ülkelerinde genel olarak gelişen kadın erkek takı-ziynet kültürünün, İslâm 'ın bu değerleri çerçevesinde geliştiği söylenebilir.

İslâm tarihinde küpenin süs ve takı aleti olarak sadece bayanlar tarafından kullanıldığı görülmektedir. İslâm hukukçularının çoğunluğu da kulağı deldirmek suretiyle küpe takmanın, Müslümanların genel örfünde sadece kadınlara ait bir süslenme tarzı olduğunu kabul etmektedir (İbn Nüceym, 1997, 8/554; Zeylai, 1313, 6/227; Merdavi, 1986, 1/125). Ancak ulema bu tasarrufu mubah görmenin yanı sıra kadınların ziynetlerini yabancı erkeklere göstermemeleri ve bu takıların kadınların sıhhatine zarar vermemesi şartını da eklemişlerdir. Kadınların kulak ve burun dışında, dil, dudak, kaş, göbek vs. gibi yerlere hızma takmayı ise caiz görmemişlerdir. Gusûl alırken kadınların kapanmış küpe deliğini yıkaması şart olmamakla birlikte takılı olan küpelerin ve dar olan yüzüklerin oynatılarak suyun ulaşması sağlanmalıdır (İbn Abidin, 1984, 1/285-286). Ancak Şafîî ulemasından bazıları, eziyetten saydıkları için, kulak delmeyi caiz görmemişlerdir (eş-Şirbini, 2009, 1/394; Dimyati, t.y., 4/175).

İslâm'da benzemek niyeti olmasa dahi, kadınlara has olan süs eşyalarının erkekler tarafından zaruret olmadan kullanılması yasak kapsamına girmektedir (Askalânî, 1986, 10/332; Şevkani, 1971, 5-6/ 344). Dolayısıyla, erkeklerin küpe gibi kadınlara özgü takıları takması tahrimen (harama yakın) mekruh sayılmış ve caiz görülmemiştir. Süslenme amacı ile

erkeklerin herhangi bir yerine hızma (piercing) takması da uygun görülmemiştir (İbn Abidin, 1984, 1/420). Çünkü insan vücudunun sahibi değil emanetçisidir. Müminler Rablerinin bu eşsiz emanetinin bekçileridir ve vücutlarının üzerinde, fitrat dışı ve keyfî olarak kalıcı tasarrufta bulunma yetkileri yoktur.

Erkeğin kadına, kadının da erkeğe benzeme yasağı ilkesinin temeli İbn Abbas (r.a.)’tan gelen “*Resûlullah, kadınlara benzemeye çalışan erkeklere ve erkeklere benzemeye çalışan kadınlara lânet etti*” rivayetine dayanır (Buhârî, “Libâs”, 62; Ebû Dâvûd, “Libâs”, 28; Timizi, “Edeb”, 24). Hz. Peygamber bu ve benzeri hadislerinde hem genel anlamda hem de özel anlamda (giyinme) benzeşmeyi yasaklamıştır. Buna göre giyim/kuşam, hal/hareket, yürüyüş, konuşma, ziynet, takılar gibi konularda erkeklerin kadınlara, kadınların da erkeklere benzemesi kesin bir dille yasaklanmıştır. Konu erkeklerin, kadınların kullandığı bir takıyı kullanmaları açısından ele alınacak olunursa genel hüküm olarak, süslenme amacı ile erkeklerin herhangi bir yerine hızma (piercing) takmasının uygun görülmediği anlaşılmaktadır. Bu gerekçeden dolayı bir kısım İslâm âlimleri vücudun herhangi bir organına delik delerek hızma/piercing takılmasını insan fitratına aykırı kabul etmişlerdir ve dolayısıyla caiz görmemişlerdir.

BOTOKS VE YAĞ ALDIRMA

Botoks çeşitli nedenlerle oluşan ciltteki kırışıklıkların giderilmesi, yüz cildinin gerilmesi amacıyla yaptırılan bir estetik müdahaledir. 18 ila 65 yaş arası herkese uygulanabilen botoks, özellikle yüzün ve boynun çeşitli bölgelerindeki çizgi ve kırışıklıkların giderilmesinde tatbik edilmektedir. Enjeksiyon müdahalesi ile sinirlerdeki geçişi durdurup derinin gerginleşmesini sağlayan botoksun yanı sıra daha derin çizgi ve kırışıklıklar için lazer, peeling gibi ek uygulamalar yapılmaktadır. Botulinum adlı zehirli (toksik) bir bakteriden üretilen ve bir protein olan botoks genel amacı itibarı ile estetik müdahale niteliğindedir. Bu nedenle, bedenî veya ruhî bir zaruret olmadığı sürece botoks yaptırmak caiz değildir (Fetvalar, 2019).

Botoksa benzer bir uygulama da zayıflama amaçlı yağ aldırma. Sadece güzel görünmek amacıyla ve israf derecesinde paralar harcanarak

bilhassa ameliyat yoluyla yapılan bu tür yağ aldirmalar birçok negatif yan etkileri bulunması sebebiyle caiz görülmemiştir. Ayrıca her iki uygulama da hilkati değiştirme kapsamında değerlendirilmiştir. Yaratılışı değiştirme amaçlı estetik müdahalelerde bulunanlar, dövme konusunda genişçe işlendiği üzere Allah'ın lanetine uğrar ve rahmetinden uzaklaşır (en-Nisâ 4/118-119; er-Rûm, 30/30; Buhârî, “Libâs”, 83-87; Müslim, “Libâs”, 33). Allah'ın laneti ise haram ifade eder (Askalânî, 1986, 12/143-144; Şevkani, 1971, 5-6/ 214-216; eş-Şirbini, 2009, 1/129). Fakat tedavi amacı taşıyan operasyonlarla yağ aldirmada bir sakınca olmasa gerektir (Ebû Dâvûd, “Hâtem”, 7; Tirmizî, “Libâs”, 31).

Doğuştan gelen veya farklı bir sebeple sonradan vücutta oluşan ve toplum içerisinde insanı madden ve manen (psikolojik) rahatsız eden şekil anormalliklerini estetik müdahale ile gidermek ise bir tür tedavi olup, hilkati değiştirme yasağının kapsamına girmemektedir (Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı 28.11.2002 tarihli kararı). Nitekim sahabeden Arfece b. Esad'ın (r.a.) bir savaşta bir kılıç isabetiyle burnu kopmuş; o da gümüşten bir burun yaptırmıştı. Daha sonra Hz. Peygamber'e gelerek, burnunun koku yaptığını söyleyince, Rasûlullah kokmayacağı gerekçesiyle altın madeninden burun yaptırmasını tavsiye etmiştir (Tirmizî, “Libâs”, 31). Arfece de altından burun yaptırmıştır. Fukaha bu olayı zaruret durumunda diş kaplama gibi tedavi maksadıyla altının kullanılmasına delil olarak göstermişlerdir (Aydınlı, 1991). Dolayısıyla vücutta oluşan kerih (hoş olmayan) görünümü gidermek için estetik bir operasyon yapılabilir. Ancak kişinin vücudunda herhangi bir anormallik yokken daha genç ve güzel görünmek, yeni bir imaj oluşturmak veya moda uymak gibi amaçlarla estetik müdahale yaptırmasına İslâm Dini cevaz vermez.

SAÇ EKTİRME

Estetik görünme arzusuyla insanın kendi saç köklerinden alınarak yine kendisinin kafasına ekilen saçlar konusu yeni yeni gündeme gelen bir konudur. Bu tür bir estetik müdahalenin yakın zamanda ortaya çıkması nedeniyle, konu hakkında Kur'ân ve Sünnet'te çok net ve açık bir delil bulunmaması gayet doğaldır. Dolayısıyla, saç ekimi konusunda görüş beyan

eden ulemanın bir kısmı olumlu davranırken, diğer bir kısmı ise, olumsuz görüş beyan etmişlerdir.

Saç ekimi konusuna salim fıtratı bozma çerçevesinden bakan İslâm âlimleri, Hz. Peygamber'den rivayet edilen *"Yüce Allah saç ekleyene de ekletene de lanet etsin"* (Buhârî, "Libâs", 83; Müslim, "Libâs", 117) hadisi başta olmak üzere diğer benzer rivayetlerin zahir manalarıyla yetinip öyle karar vermişlerdir. Kendi açılarından haklı görünen bu fakihler, mubah bir işi yapan kişiye lanet edilmez demişlerdir (İbn Kudâme, 1972, 6/191; Şevkani, 1971, 5-6/191). Buna göre Hanefî, Şafiî ve Hanbeli âlimleri, kişinin, insan saçı eklemesini haram görmüşlerdir (Burhanpurlu, 1985, 5/438; İbn Kudâme, 1972, 1/93; Nevevi, 1349, 14/103). Hanefî fakihlerden İmam Kâsânî farklı bir görüş ileri sürmüş ve bir başkasına ait olan saçın alınıp ekilmesini veya eklenmesini harama yakın mekruh kabul etmiştir (Kasani, 1997, 5/127).

Saç ektirme ile ilgili Hz. Peygamber'den gelen rivayetleri değerlendiren diğer bir kısım fukaha, bugün adına peruk denilen ve başkasının saçından imal edilmiş olan bir malzemeyi kullanmaya ya da bizzat başkasından alınan saçın bir başkasına ektilmesine cevaz vermemişlerdir. Zira eşrefi mahlûkat olarak yaratılan insanın her uzvu gibi saç da bir organdır ve hürmete layıktır. Dolayısıyla herhangi bir zaruret bulunmadan sırf estetik ve güzellik amacıyla kullanılması mümkün değildir. Bununla birlikte insan saç olmamak kaydıyla yün, iplik, ipek vb. gibi malzemelerden üretilmiş bir peruk takılmasına İslâm âlimlerinin çoğu cevaz vermiştir (Kasani, 1997, 5/125; İbn Kudâme, 1972, 1/107; İbn Nüceym, 1997, 4/133; Burhanpurlu, 1985, 5/438; Zeydan, 1992-1993, 3/378-380; Zuhayli, 1985, 4/2681). Ancak bu tür malzemelerin necis olan kıl ve tüylerden imal edilmesi halinde kullanımı caiz olmaz (Apaydın vd., 2011).

Hz. Peygamber'den saç ekleme ve ekletmenin yasaklanması ile ilgili gelen sahih rivayetler bugün peruk diye adlandırılan ve bir insanın saçının bir başka insana nakledilmesi şeklinde olan uygulamadır (Müslim, "Libâs", 33; Buhârî, "Libâs", 83). Buna bir bakıma insan saçından yapılan peruk kullanma denilebilir. Ekilen saç, geçici olmadığı için perukta olduğu gibi, aldatma durumu söz konusu değildir. Aynı zamanda tedavi sayılır. Bu

müdahale ister ilaç kullanma yoluyla olsun ister kendi saçından ekme veya yapıştırma şeklinde olsun sakınca olmamalıdır. Dolayısıyla günümüzde sıkça uygulanan bir estetik yöntemle kişinin kendi saçından alınarak, başının çeşitli nedenlerle saç kaybına uğramış bölgesine naklettirmesinde herhangi bir sakınca görülmemekte ve yasak kapsamında değerlendirilmemektedir (Fetvalar, 2019).

Hadislerde geçen yasaklama hilkati değiştirme, yanıltma veya görüntüsünü değiştirme gibi amaçları içeren müdahalelerdir. Aksine vücudun hormonal muvazenesini bozabilecek tarzda kullanılan ilaç ve gıdalar nedeniyle normalin dışında dökülen saçların yerine saç ektirmek bu yasakların kapsamı dışındadır. Ayrıca yaşı genç olmasına rağmen saçları erken ağaran kişinin de saç ektirmesi gayet doğal görülür (Apaydın vd., 2011). Saçla ilgili müdahalelerden bahsetmişken, ağarmış saçları yolma, kaş ve yüzde oluşan tüyleri alma konularına da özetle değinmek gerekir.

KAŞ ALMA VE KIL YOLMA

Hız. Peygamber, normal zamanında yani yaşlılık döneminde ağaran saç ve sakal kıllarının Müslümanlar için kıyamet gününde nur olacağını ifade etmiş ve yolunmasına müsaade etmemiştir (Ebû Dâvud, “Tereccül”, 17). Bu hadisten yola çıkarak ulema, yaşlılık döneminde ağaran saç ve sakal kıllarını yolmayı mekruh kabul etmişlerdir. Hatta eğer bu yaşlı kişi evlenmek maksadıyla bu ağaran saç ve sakal kıllarını yolup daha genç görünmek istiyorsa bu durumu haram mesabesinde mekruh saymışlardır (Apaydın vd., 2011).

Kadınlar ile ilgili kaş alma ve kıl yolma hakkında delil olarak alınan Hız. Peygamber’in “Allah yüz tüylerini yolan ve yolduran kadına lânet etsin” (Buhârî, “Libâs”, 84; Müslim, “Libâs”, 120) sözü üzerinde İslâm fakihleri farklı yorumlarda bulunmuşlardır. Mâlikî mezhebine mensup fakihlerin de içinde bulunduğu bir grup fukaha kadınların yüzlerindeki tüyleri almalarını hilkati değiştirme olarak kabul etmişler ve her halükârda mekruh saymışlardır (Apaydın vd., 2011). Ancak yine Malikîlerden bir grup ulema, kadın ve erkek ayrımı yapmadan bütün vücut ile ilgili olmak üzere insanı rahatsız edici ve güzelliği giderici kılların temizlenmesini caiz

görmüşlerdir. Yanı sıra eğer kocası kadından hoşuna gitmeyen kıllarını temizlemesini istemişse bu kılları temizlemenin kadın için vacip olacağını belirtmişlerdir (Cezeri, 1993, 2/45).

Fakihlerin çoğunluğu bu yasağın kadınların dışarı çıkarken güzel görünmek maksadıyla makyaj yapıp, kaşlarını inceltmesi veya aldırarak yukarı kaldırması şeklinde yapılan estetik müdahaleler olarak değerlendirmiştir (Bardakoğlu, 1997, 4/172-173). Bununla birlikte ulema kadınların kocalarının izni ile yüzlerinde biten tüyleri almalarını hatta kocalarına güzel görünmek için kaşlarını düzeltmelerini bu yasak kapsamına dâhil etmemişlerdir. Bu nedenle İmam Nevevî bu tür durumlarda kadınların bıyık, sakal vb. yüzünde çıkan tüyleri almasının yukarıda zikredilen hadiste geçen lanet kapsamına girmediğini hatta müstehap olduğunu söylemiştir (Münavi, 1998, 5/373).

Konu ile ilgili İmam Taberi'den gelen rivayete göre, Hz. Aişe (r.anha)'ya süslenmeyi seven genç bir kadın gelmiş ve kocası için alındaki tüyleri yolmasının caiz olup olmadığını sormuştur. Hz. Aişe cevap olarak *"seni rahatsız eden şeyleri giderebildiğin kadar gider"* buyurmuştur (Askalânî, 1986, 10/378). Kadınların böyle davranarak kendilerini kocalarına cazip göstermeleri müstehap olduğu gibi kocalarının namahrem kadınların cazibelerine kapılmaları da önlemiş olur. Kadınların bu tüyleri pudra, ağda, cımbız vb. malzemeleri kullanarak gidermeleri daha uygun olur (Uysal – Uysal, t.y.).

Hz. Peygamber'in yukarıda metni verilen kadınlar ile ilgili hadisindeki yasak, anormal bir şekilde yüzde oluşan ve yüzün normal güzelliğini bozan kılları da kapsamaz. Aksine böyle bir estetik müdahale zaruri görüldüğünden tedavi olarak kabul edilebilir. Çünkü artık günümüzde insanların kullandıkları gıda ve ilaçların bir kısmı hormon dengelerini bozabilmekte ve bu tür anormallikler ortaya sıklıkla çıkabilmektedir (Apaydın vd., 2011).

SAÇLARI BOYAMA

Estetik duygusuna meftun olan insan saç ve yüz güzelliğine aşırı önem vermektedir. Saçlarının varlığı önemli olduğu kadar saçın rengi de insan

tarafından önemsenen özelliklerindendir. Saç renkleri kişisel, ırksal ve bölgesel gibi farklı etkenlere göre değişiklik arz etmektedir. Bu nedenle insanlar zaman zaman saçlarının rengini değiştirmek isteyebilirler.

Kur'ân'da saç boyama konusuna dair bilgi yoksa da Sünnet'te konuya ilişkin bilgiler vardır. Hz. Peygamber saçları yıkamayı, taramayı, temizlemeyi ve boyamayı teşvik etmiştir (Buhârî, “Enbiyâ”, 50). Hatta Hz. Peygamber İslâm'ın gayr-ı müslimlere benzemeye muhalefet etme ilkesi doğrultusunda Yahudi ve Hristiyanların ak saçlarını ve sakallarını boyamamaları üzerine ashabının onlara muhalefet ederek boyamalarını istemiştir (Müslim, “Libâs”, 80). Bu muhalefet ilkesinin uygulanışına ve saçların hangi renge boyanması hususuna güzel bir örnek Câbir b. Abdillâh (r.a.) gelen rivayettir. Rivayete göre, Mekke fethedilir fethedilmez aynı gün içerisinde Hz. Ebû Bekir, Müslüman olur ümidiyle yaşı yüzü aşkın olan babası Ebû Kuhâfe'yi Hz. Peygamber'in huzuruna getirmiştir. Saçı ve sakalı yaşı itibariyle bembeyaz olan Ebû Kuhâfe'yi gören Hz. Peygamber, onun saçlarının boyanmak suretiyle değiştirilmesini istemiş ancak siyaha boyamaktan sakınmaları gerektiğini ifade etmiştir (Müslim, “Libâs”, 79; Ebû Dâvud, “Tereccül”, 18). Kadınlar için ise herhangi bir renk sınırlaması yoktur. Çünkü kadının zaten mahremi dışında bir başkasına saçını göstermesi mümkün değildir ve bu durum süslenme dışında herhangi bir yanıltma içermez. Ancak boyanın kimyasal bir tabaka oluşturup suyun saçla temasını engellememesi gerekir (İbn Abidin, 1984, 1/288).

Hadislerden anlaşıldığı üzere kadın ya da erkeğin beyazlayan saçlarını boyamaları mümkündür. Erkekler aynı zamanda sakallarını da boyayabilirler. Ancak erkeklerin saçlarını veya sakallarını siyah renge boyamaları mekruh görülmüştür. Burada siyaha boyamanın yasak oluşu başkalarını yanıltma ihtimalinden dolayıdır (Fetvalar, 2019). Sahabenin uygulamalarından Hadis'te geçen boyama emrinin bir tavsiye olduğu da anlaşılmaktadır. Çünkü ashabın bir kısmı saçlarını boyamış, diğer bir kısmı boyamamıştır. Ancak âlimler savaş sırasında beyaz saçların siyaha boyanabileceğini belirtmişlerdir (Kardavi, 1973). Yanı sıra genç yaşta saç veya sakalı ağaran biri siyah boya kullanarak saçını ve sakalını yaşı itibariyle tabi olan hale getirebilir. Bu anlamda ashabın ileri gelenlerinden

bazılarının saçlarını siyaha boyadıkları nakledilmiştir (Şevkani, 1971, 1/367, 373).

SONUÇ

Allah, kulları için yarattığı süs ve rızıklardan, Tayyib (iyi ve güzel) olanı tercih etmelerini habıs (çirkin ve kötü) olandan kaçınmalarını şart koştur. İslâm bu sınırlamayı insanın aklî, ruhî ve bedenî güzelliğini korumak maksadıyla getirmiştir. Özellikle fıtratı bozan her türlü müdahaleyi hoş karşılamamış hilkati değiştirmeye yönelik müdahaleler ve tasarruflar yasaklanmıştır. Bu tür müdahalelerin şeytanın emrine uyma olacağını bildirilmiştir. Dolayısıyla İslâm'da giyim kuşamla ilgili hususlarda olduğu gibi, bedenimizle ilgili konularda da sadelik esastır. Dinimizde, makul ve mutedil ölçüler içerisinde süslenmeye, güzellikleri korumaya ve güzel görünmeye ise izin verilmiş, hatta bu teşvik edilmiştir.

Süslenme amaçlı estetik müdahaleler İslâm'ın bu genel prensipleri ve ahlâkî değerleri ile çatışmamalıdır. Hâlbuki günümüzde gençler arasında revaç bulmuş estetik amaçlı müdahaleler, dinî ve ahlâkî değerlerini kaybetmiş bir gençliğin manevi boşluklarını doldurma adına yaptıkları davranışlar olarak ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte gençlerin dinî ve ahlâkî kimliklerini kaybetmelerine sebep olabilecek bu estetik müdahaleler, gayrimüslimlerde büyük küçük fark etmeden yaygınlaşmış ve bir kültür haline gelmiştir. Onların bu yeni kültürünü hangi temelden beslenirse beslensin Müslümanların taklit etmesi caiz görülemez. Müslüman mümkün olduğu kadar körü körüne birilerini taklit etmekten uzak durmalıdırlar.

Dinî kimliği korumak İslâm'ın beş temel amacından biridir. Çünkü dinin korunması ancak dinî kimliğin korunması ile mümkündür. Bu anlamda dinî kimliğin oluşumunda, İslâm'ın prensipleri dairesinde oluşan kültürü dinden ayırmak mümkün değildir. İslâm'ın gölgesinde gelişen kültür, faydası olmayan salt örf, adetten ibaret olmadığı gibi İslâmî kodları içerir. Kültür ile din arasında var olan bu güçlü bağdan dolayı İslâmî prensiplerle örtüşmeyen bir davranışın taklidi, insanı harama götürebileceği gibi dinden uzaklaştıracak sapmaları da içerebilir.

Günümüzde genellikle estetik amaçlı müdahalelerden kaynaklanan sorunların temelinde hâkim kültürü taklit etme psikolojisindeki gençlerimizin bu kimlik bunalımları yatmaktadır diyebiliriz. Dolayısıyla sorun temelden çözülmediği sürece büyümeye devam edecektir. Bundan dolayı da Müslüman şahsiyetinin özelliklerini ve kültürümüzü hassasiyetle gençlerimize işlemek ve onları caiz olmayan bu estetik müdahalelerden korumak zorundayız. Ülkemizde bedensel ve ruhsal sağlığımızı korumaya yönelik çalışmalara ve uygulamalara son zamanlarda oldukça ağırlık verilmesi memnuniyet vericidir. Aynı hassasiyetin estetik amaçlı müdahalelere gösterilmesi gelecek nesillerimizin dinî kimlik ve öz kültürlerinin sağlıklı gelişimine katkıda bulunacaktır. Bu anlamda yaygın din eğitiminin en önemli ve tek yetkili kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığı başta olmak üzere Yüksek Öğretim Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı gibi kamu kuruluşları ve yerel yönetimler aracılığıyla öz kültürümüzü hâkim kültür haline getirmeye yönelik yapılan çalışmalara estetik amaçlı müdahaleleri de ekleyebiliriz.

Estetik amaçlı müdahaleler “Yüksek Din İstişare Kurulu” tarafından hazırlanan “Fetvalar” adlı eserde çok kısa ve öz bir şekilde ele alınmıştır. Yine Başkanlık tarafından hazırlanan iki ciltlik “İslâm İlmihali”nin ikinci cildinde “Haramlar ve Helaller” başlığı altında estetik müdahalelerle ilgili öz bilgiler yer almaktadır. Bu güzide çalışmaların yanı sıra çocuklara, gençlere ve yetişkinlere has olmak üzere gelişim düzeyleri dikkate alınarak farkındalık oluşturabilecek afişler, broşürler hazırlanabilir. Bu tür çalışmalar özellikle gençlere hitap edebilecek tarzda eğitim kurumlarında, kamu kuruluşlarında ve caddelerdeki billboardlarda sergilenebilir. Konu ile ilgili konferans ve seminerler düzenlenebilir ve eğitim müfredatında konuya yer verilebilir.

KAYNAKLAR

- Altıntaş, H. (1998). Kur'an ve estetik. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, (38), 53-90.
- Apaydın, H. Y. vd. (2011). İlmihal II (islâm ve toplum). T.D.V. Yayınları.
- Aydınlı, A. (1991). Arfece b. Esad. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. 3/354. TDV Yayınları.
- Ayvazoğlu, B. (2000). İlmü'l-Cemâl. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. 22/146-148. TDV Yayınları.
- Bardakoğlu, A. (1997). Süslenme. İslâm'da inanç, ibadet ve günlük yaşayış ansiklopedisi. İ. K. Dönmez (Ed.). Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları.
- Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm Cu'fî. (1895). Sahih-i Buhari. el-Matbaatü'l-Kübra'l-Emiriyye.
- Burhanpurlu Şeyh Nizam. (1985). Fetava-yı hindiyye. (M. Efe Trc.). Akçağ Yayınları.
- Cezeri, Abdurrahman b. Muhammed b. İyaz. (1993). Dört mezhebe göre islâm fıkhi. (M. Keskin Trc.). Çağrı Yayınları.
- Dimyatî, Ebû Bekr Seyyid Bekri b. Seyyid Muhammed Şetta. (t.y.). Haşiyetu İâneti't-tâlibin alâ halli elfâzi Fethü'l-muîn bi-şerhi Kurretü'l-ayn bi-mühimmâti'd-din. Dârü'l-Fikr.
- Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvalar. (2019). Diyanet İşleri Başkanlığı.
- Ebû Davud es-Sicistani, Süleyman b. Eş'as b. İshak el-Ezdi. (1998). Sünenu Ebû Davud. thk. Muhammed Avvame. Darü'l-Kıble li's-Sekafeti'l-İslâmiyye.
- eş-Şirbini, Hatib. (2009). Delilleriyle Büyük Şafii Fıkhi Muğni'l-Muhtac. Soner Duman (trc.). Mirac Yayınları.
- İbn Abidin, Muhammed Emin b. Ömer b. Abdülazîz Dımaşki. (1984). Hâşiyetu Reddi'l-muhtar ale'd-Dürri'l-muhtar. Kahraman Yayınları.

- İbn Hacer Askalânî, Ebü'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Alî b. Muhammed. (1986). Hedyü's-sari mukaddimetu Fethi'l-bari. Muhibbüddin el-Hatîb (thk.). Dârü'r-Reyyan li't-Türas.
- İbn Kudâme, Ebû Muhammed Muvaffakuddîn Abdullah b. Ahmed b. Muhammed b. Kudâme Cemmâilî Makdisî (1972). el-Mugni. Dârü'l-Kitâbi'l-Arabi.
- İbn Nüceym, Zeynüddin Zeyn b. İbrâhim b. Muhammed Mısri Hanefî. el-Bahrü'r-raik şerhu Kenzi'd-dekaik. (1997). Zekerıyyâ Umeyrat (thr.). Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye.
- Kasani, Ebû Bekr Alaeddin Ebû Bekr b. Mes'ud b. Ahmed el-Hanefî. (1997). Bedaiü's-sanai' fî tertibi's-şerai'. Ali Muhammed Muavvaz, Adil Ahmed Abdülmevcut (thk.). Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye.
- Kitabı Mukaddes Eski ve Yeni Ahit. (1958). Kitabı Mukaddes Şirketi.
- Kur'ân-ı Kerîm Meâli. (2009). (H. Altuntaş ve M. Şahin, Çev.). Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Merdavi, Ebü'l-Hasan Alaeddin Ali b. Süleyman b. Ahmed. (1986). el-İnsaf fî ma'rifeti'r-racih mine'l-hilaf ala mezhebi'l-İmami'l-mübeccel Ahmed b. Hanbel. thk. Muhammed Hâmid el-Fıkî. Dâru İhyai't-Türasi'l-Arabi.
- Münavi, Zeynüddin Muhammed Abdür-rauf b. Tacilarifin b. Ali. (1998). Feyzü'l-kadir şerhi'l-câmiî's-sagir. Hamdi ed-Demirdaş Muhammed (thk.). Mektebetü Nizâr Mustafa el-Bâz.
- Müslim b. el-Haccac, Ebü'l-Hüseyn el-Kuşeyri en-Nisaburi. (1955-56). Sahih-i Müslim. Muhammed Fuâd Abdülbâkî (nşr.). Dâru İhyai'l-Kütübi'l-Arabiyye.
- Nevevi, Ebû Zekerıyyâ Yahyâ b. Şeref b. Mürî. (1349). el-Minhac fî şerhi sahihi müslim b. haccac. el-Matbaatü'l-Mısıriyye.

- Şevkani, Ebû Abdullah Muhammed b. Ali b. Muhammed el-Havlani. (1971). Neyl el-Evtar, Neylü'l-evtar şerhi Münteka'l-ahbar. Mustafa el-Babi el-Halebi.
- Tirmizi, Ebû İsa Muhammed b. İsa b. Sevre es_Sülemi. (1998). Sünenü't-Tirmizi. thk. Beşşar Avvad Ma'ruf. Dârü'l-Garbi'l-İslâmî.
- Turgay, N. (2011). Ayet ve hadislerde estetik. Din ve Hayat: İstanbul Müftülüğü Dergisi, (14), 14-17.
- Uysal, A.-Uysal, M. (t.y.). İzahlı kadın ilmihali ansiklopedisi. Uysal Kitabevi.
- Yaran, R. (1994). Dövme. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. 9/521-522. TDV Yayınları.
- Yazır, M. H. (1979). Hak Dini Kur'an Dili. Eser Neşriyat ve Dağıtım.
- Zeydan, A. (1992-1993). el-Mufassal fi ahkâmi'l-mer'e ve'l-beytü'l-müslim fi'ş-şeriati'l-İslâmiyye. Müessesetü'r-Risâle.
- Zuhayli, V. (1985). el-Fıkhü'l-İslâmî ve edilletuhu. Dârü'l-Fikr.

Yazar Katkıları

Makale tek bir yazar tarafından ele alınmıştır. Doğrudan başka bir yazar tarafından katkı sağlanmamıştır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Finansman

Bu çalışma için herhangi bir finansman desteği alınmamıştır.

Etik Bildirim

Bu makalenin yazarları çalışmalarında kullandıkları materyal ve yöntemlerin etik kurul izni ve/veya yasal-özel bir izin gerektirmediğini beyan ederler.

Extended Abstract

Aesthetics, which deals with the beauty-related field of sensory activities in the sense of beauty philosophy and art, expresses a divine value and reality in Islam. It is seen that there are concepts such as adornment, beauty and ornament related to aesthetics in the Qur'an. These concepts take place both as the attribute of Allah and the quality of his work and as proof that man was created with a fascination with aesthetics and beauty.

Aesthetic interventions, which differ according to men and women in terms of application, are usually performed by "plastic surgery". Sub-branches of plastic surgery; aesthetic surgery, reconstructive surgery (correction of congenital malformations), burn surgery and hand surgery. In this sense, common aesthetic interventions in women are breast enlargement, liposuction (removal of fat tissues), breast reduction, eyelid stretching, nose; In men, liposuktion, eyelid lift, nose, face and chin lift etc. is in the form. Aesthetic interventions are performed for both therapeutic and beautification purposes. However, a large part of it is done with the idea of becoming beautiful, and has purposes for cheating, deception and resembling the opposite sex. However, the purpose of surgical intervention should not be to change the original creation (creation), the appearance formed due to age and nature.

As a requirement of her attribute of perfection, Allah has created the universe in a harmonious and matchless beauty and has made everything in this universe beautiful and measured. Almighty Allah has equipped the human being, whom She has chosen as his caliph among all creatures, with various blessings, opportunities and beauties, especially the mind. As our Almighty Lord created human beings in the most beautiful way, He made ornaments and good sustenance halal for believers both in this world and on the Day of Judgment and allowed believers to adorn themselves to preserve their beauty. Upon a question asked about dressing well and embellishing, Hz. The Prophet's saying, "Indeed, Allah is beautiful and loves beauty" is significant in this sense.

Allah has stipulated that from the ornaments and sustenance He has created for His servants, they prefer the Tayyib (good and beautiful) and avoid the evil (ugly and bad). Islam has brought this limitation in order to protect the mental, spiritual and bodily beauties of man. Especially, All kinds of interventions aimed at changing the creation are prohibited in Islam. It has been reported that such interventions would be to obey the orders of the devil. Therefore, in Islam, simplicity is essential in matters related to our body, as in matters related to clothing. In our religion, it is allowed and even encouraged to embellish, protect beauty and look beautiful in reasonable and moderate measures.

In general, the religion of Islam is based on the existence of need or necessity and the preservation of creation in aesthetic interventions. In addition to being a medical necessity, there must be a harm if it is not done during the aesthetic intervention and there should be no other treatment method that can be applied instead of this intervention. It is natural that there are no special provisions in the works of the ancient fuqaha about these aesthetic interventions, which have developed with the development of technology and surgical medicine today and are becoming increasingly widespread. However, in the Age of Bliss and the period when fiqh was formed, the hadiths about aesthetic interventions such as embellishing, wearing hair, hair dyeing, eyebrow plucking, filing the teeth to make them look beautiful, and the opinions of the jurists on the subject are enlightening. In the research, based on these sources and fatwa journals, some important aesthetic interventions carried out today have been analyzed and the results have been tried to be presented.

Aesthetic interventions for adornment should not conflict with these general principles and moral values of Islam. However, aesthetic interventions that are popular among young people today emerge as the behaviors of a youth who have lost their religious and moral values in order to fill the spiritual gaps. However, these aesthetic interventions, which may cause young people to lose their religious and moral identities, have become widespread and a culture in non-Muslims without realizing it. It is not permissible for Muslims to imitate new cultures no matter what basis it

feeds on. Muslims should avoid blindly imitating others as much as possible.

Protecting the religious identity is one of the five fundamental aims of Islâm. Because the protection of religion is only possible with the protection of religious identity. In this sense, in the formation of religious identity, it is not possible to separate the culture formed within the principles of Islâm from religion. The culture that developed under the shadow of Islam is not just a useless custom, but also includes Islâmic codes. Because of this strong bond between culture and religion, imitation of a behavior that does not comply with Islâmic principles can lead people to haram as well as include deviations that will lead them away from religion.